

Planeringsdirektiv och riktlinjer för budgetarbetet 2019

Landstingsdirektörens stab

2018-05-16 v.6.0

Ärendenummer: 2018/00704

Dokumentnummer: 2018/00704-1

Innehållsförteckning

Om planeringsdirektivet.....	3
Region Blekinges styrmodell.....	3
Anvisningar	4
Perspektivet invånare och samhälle.....	6
Perspektivet kvalitet och process.....	9
Perspektivet kompetens	11
Perspektivet miljö och hållbarhet.....	13
Perspektivet ekonomi	14
Ekonomiska förutsättningar	16
Investeringsförutsättningar	17

Om planeringsdirektivet

Planeringsförutsättningarna är det inledande steget i Region Blekinges planerings- och budgetprocess. Planeringsförutsättningarna för 2019 innehåller behovs- och omvärldsanalyser samt en prognos över utvecklingen i länet inom områden som påverkar Region Blekinges framtida verksamhet. Den 16 och 25 april hölls planeringsdialoger som underlag för detta planeringsdirektiv.

Syftet med planeringsdirektivet är att förtydliga förutsättningar för nämndernas och styrelsens verksamhet kommande år. Planeringsdirektivet klargör vilka inriktningsmål som fullmäktige prioriterar. I planeringsdirektivet formulerar fullmäktige även insatsområden/uppdrag som nämnderna ska ta sig an för att nå inriktningsmålen. Planeringsdirektivet innehåller också de ekonomiska ramar nämnderna har att förhålla sig till.

Utifrån planeringsdirektivet tar nämnder och styrelse fram förslag till verksamhetsplaner som utgör underlag för den slutliga regionplanen med budget som fastställs i november.

Region Blekinges styrmodell

Region Blekinges styrmodell innebär en styrning utifrån fem perspektiv för att fastställa, styra mot och följa upp de mål som fullmäktige beslutat är strategiskt viktiga. Dessa perspektiv finns med från fullmäktige till nämnderna och de verkställande organisationerna på alla nivåer. Därigenom skapas en tydlig styrningslogik som sträcker sig från den politiska nivån till verksamhetsnivå.

Utgångspunkten för Region Blekinges verksamhet är invånarnas behov. Övriga perspektiv ska stödja invånarperspektivet och syftar till att skapa möjligheter för att leverera den nivå av behovsuppfyllnad som är politiskt beslutad.

De perspektiv och inriktningsmål som anges i planeringsdirektiven ska tas om hand av samtliga nämnder. Inriktningsmål är långsiktigt strategiska mål som riktar sig till hela Region Blekinge.

Insatsområden markerar uppdrag som fullmäktige anser särskilt angelägna att genomföra för att uppfylla inriktningsmålen. Insatsområden ska kunna omsättas på nästa nivå. Nämnder kan lägga till ytterligare insatsområden som de bedömer är viktiga för att nå god måloppfyllelse.

Indikatorer kopplas till inriktningsmålen för uppföljning och redovisning. Nämnder och styrelse ska ta fram indikatorer för inriktningsmålen i verksamhetsplan och redovisa dem i samband med delårsrapporter och årsredovisning. Fokus är enkelhet och indikatorerna ska vara relevanta för inriktningsmålen och ge en god grund för bedömning av måloppfyllelse. De ska också vara lätta att förstå och följa upp.

Budgeten som övergripande styrdokument

Regionplanen med budget är Region Blekinges överordnade styrdokument. Tillsammans med av fullmäktige antagna program, policydokument och andra övergripande styrdokument bildar den utgångspunkt för de uppdrag Region Blekinges nämnder har att hantera. Lagstadgade planer, statliga satsningar, lagar och regler samt uppföljningar och utvärderingar av genomförd verksamhet påverkar också nämndernas uppdrag.

Visionen

Region Blekinges vision om den bästa livsmiljön för hållbar tillväxt och god hälsa ska genomsyra alla verksamheter och beaktas i nämndernas verksamhetsplaner.

Effektivisering av verksamheten

För att möta de utmaningar som beskrivits i planeringsförutsättningarna där befolkningens behov är större än nu tillgängliga resurser krävs en kraftfull förbättring av verksamheternas arbetssätt.

De inriktningsmål och insatsområden som anges i planeringsdirektiven förutsätter en effektivisering i verksamheterna för att skapa det nödvändiga utrymme som behövs för en god måluppfyllelse. Med effektivisering avses bibehållen kvalitet med lägre kostnader.

Det åligger varje nämnd att säkerställa och redovisa effekthemtagning av gjorda rationaliseringar.

Anvisningar

Utifrån planeringsdirektiven ska nämnden ta fram förslag till verksamhetsplaner med de perspektiv, inriktningsmål och insatsområden som fullmäktige beslutat om. Nämnden ska under varje inriktningsmål och insatsområde beskriva hur de avser att ta hand om dessa.

Perspektiv och inriktningsmål är inte valbara utan ska hanteras av alla nämnder. Nämnden kan lägga till egna insatsområden som de bedömer viktiga för att nå en god måluppfyllelse.

Till varje inriktningsmål ska nämnden ta fram en eller flera indikatorer som speglar verksamheten. Fokus är enkelhet och indikatorerna ska vara relevanta för inriktningsmålen och ge en god grund för bedömning av måluppfyllelse. De ska också vara lätta att förstå och följa upp.

Förslag till verksamhetsplaner beslutas i respektive nämnd och skickas till e-postadress manadsrapportering@ltblekinge.se nämnd enligt nedanstående tidplan.

Tidplan

28 maj	Landstingsstyrelsen fattar beslut om planeringsdirektivet
11 juni	Fullmäktige fattar beslut om planeringsdirektivet
29 aug	Regionstyrelse AU (nuvarande organisation) fattar beslut, med omedelbar justering, om regionala utvecklingsnämndens förslag till verksamhetsplan.
30 aug	Patientnämnd fattar beslut, med omedelbar justering, om förslag till verksamhetsplan.
31 aug	Samverkansnämnd i Blekinge (hjälpmedel) fattar beslut, med omedelbar justering, om förslag till verksamhetsplan.
7 sep	Kultur och fritidsnämnd fattar beslut, med omedelbar justering, om förslag till verksamhetsplan
10 sep	Trafiknämnd fattar beslut, med omedelbar justering, om förslag till verksamhetsplan.
12 sep	Nämnden för folkhögskolan fattar beslut, med omedelbar justering, om förslag till verksamhetsplan.
19 sep	Nämnden för primärvård och folktandvård fattar beslut, med omedelbar justering, om förslag till verksamhetsplan för hälso- och sjukvårdsnämnden.

19 sep	Nämnden för primärvård och folktandvård fattar beslut, med omedelbar justering, om förslag till verksamhetsplan för tandvårdsnämnden.
20 sep	Nämnden för Blekinge Sjukhuset fattar beslut, med omedelbar justering, om förslag till verksamhetsplan för hälso- och sjukvårdsnämnden.
20 sep	Nämnden psykiatri och habilitering fattar beslut, med omedelbar justering, om förslag verksamhetsplan för hälso- och sjukvårdsnämnden.
24 sep	Landstingsstyrelsen fattar beslut, med omedelbar justering, om förslag till verksamhetsplan för Regionstyrelsen.
1 okt	Budgetberedning
12 nov	Styrelsen fattar beslut om regionplan med budget
26 nov	Fullmäktige fattar beslut om regionplan med budget
December	Nämnder fattar beslut om verksamhetsplaner

Perspektivet invånare och samhälle

Invånare- och samhällsperspektivet beskriver målsättningar för att invånarnas behov ska tillgodoses på bästa sätt samt för att skapa en attraktiv region för invånare, näringsliv och besökare. Perspektivet omfattar även målsättningar inom servicekvalitetsområdet som t.ex. tillgänglighet, bemötande och delaktighet.

Inriktningsmål – ett attraktivt Blekinge

I Blekinge ska fler vilja bo, arbeta och komma på besök. För att fler ska vilja komma till Blekinge måste Region Blekinge gemensamt utveckla bilden av det attraktiva Blekinge. Blekinge ska förknippas med kreativitet, innovation, strategiskt läge med unik kust och skärgård.

Insatsområden/uppdrag:

- **Skapa förutsättningar för en attraktiv boendemiljö och samhällsservice.** Det är viktigt att se till livsmiljön i hela Blekinge. En attraktiv miljö kräver god tillgång till boende, barnomsorg, skola och vård men även ett differentierat kultur- och idrottsliv som lockar människor i alla åldrar och med olika bakgrund. Den regionala utvecklingsstrategin (RUS) är vägledande för att skapa ett attraktivt Blekinge.

Samtliga nämnder ska beakta den regionala utvecklingsstrategin (RUS) och bidra till att Blekinge ska vara ett inkluderande samhälle präglad av öppenhet och deltagande.

- **Skapa bilden av det attraktiva Blekinge.** Blekinges geografiska läge med kust och skärgård och ett brett utbud av kultur och upplevelser för såväl boende som besökare tillsammans med en väl fungerande hälso- och sjukvård samt tandvård ger förutsättningar för kreativitet och gott innovationsklimat.

Samtliga nämnder ska utveckla verksamheten så att den stödjer bilden av ett attraktivt Blekinge.

- **Utveckla varumärket för Region Blekinge.** För att skapa en enhetlig bild av Region Blekinge behöver kommunikation och insatser till besökare, investerare och potentiella inflyttare koordineras.

Regionstyrelsen ska koordinera kommunikation om Region Blekinge.

Inriktningsmål – en god och jämlik hälsa

Det finns skillnader i upplevd hälsa mellan kön, olika socioekonomiska grupper och åldersgrupper. Det innebär att hälsan inte är jämlikt fördelad i Blekinge. Folkhälsoarbete ska bidra till en större jämlikhet i hälsa och Region Blekinge har en samordningsfunktion för det länsgemensamma folkhälsoarbetet. Det hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande förhållningssättet ska integreras i Region Blekinges alla verksamheter.

Insatsområden/uppdrag:

- **Utöka förebyggande och hälsofrämjande insatser i Region Blekinge.** Den länsgemensamma folkhälsopolicyn är styrande för Region Blekinges prioriteringar och mål och pekar ut fyra prioriterade målområden:
 - Goda livsvillkor
 - Psykisk hälsa
 - Alkohol, narkotika dopning, tobak och spel
 - Hälsofrämjande miljöer och levnadsvanor

Hälso- och sjukvården och tandvården har med sin kompetens en särskild roll i den långsiktiga hälsoutvecklingen. Ett framgångsrikt förebyggande och hälsofrämjande arbete för en god hälsa leder på sikt till högre livskvalitet, minskade sjukvårdskostnader och ett effektivt användande av samhällsresurserna.

Samtliga nämnder ska underlätta för invånare att ta ansvar för sin hälsa, sjukdom eller funktionsnedsättning.

- **Genomföra insatser för en mer jämlik hälsa i samverkan.** Den länsgemensamma Kommissionen för jämlik hälsa i Blekinge överlämnade sin rapport till landstingsstyrelsen i januari 2018. Kommissionen föreslår tydligare politisk samverkan och styrning på regional nivå och att en långsiktig handlingsplan ersätter nuvarande länsgemensamma folkhälsopolicy. Behovsanalysen om palliativ vård pekar på ett behov av utveckling inom området.

Samtliga nämnder ska beakta kommissionens förslag i sina verksamhetsplaner.

Regionstyrelsen ska ta fram strategier för en jämlik hälsa i samverkan med kommunerna.

Regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden ska beakta behovsanalysen om palliativ vård i livets slutskede.

- **Utveckla ett personcentrerat förhållningssätt i Region Blekinges verksamheter.** Region Blekinge ska verka för ett personcentrerat förhållningssätt i sina verksamheter. Det omfattar ett ledarskap som bidrar till att medarbetarnas kompetens tas tillvara. För hälso- och sjukvården och tandvården innebär det att ta vara på patienters och anhörigas resurser så att patienten kan bli medskapare i sin egen vård.

Samtliga nämnder ska genomföra insatser för ett mer personcentrerat förhållningssätt i sina verksamheter.

Inriktningsmål – god tillgänglighet

God tillgänglighet till Region Blekinges verksamheter är en förutsättning för att kunna erbjuda en livsmiljö för hållbar tillväxt och god hälsa samt en säker och jämlik vård av hög kvalitet.

Infrastruktur är en viktig faktor för god tillgänglighet och en utvecklande arbetsmarknad. Infrastruktur är också avgörande för regional tillväxt och produktivitet. Blekinge ska ha ett

attraktivt och hållbart transportsystem som utvecklas utifrån invånarnas, arbetsmarknadens och besökarnas behov.

Blekinge ska utmärka sig som ett attraktivt e-samhälle där en stor del av befolkningen använder digitala tjänster.

Insatsområden/uppdrag:

- **Utveckla tillgängligheten till Region Blekinges verksamheter.** God tillgänglighet bidrar till bättre effektivitet. Tillgänglighet innebär både fysiska möten och de möjligheter som e-tjänster skapar. Det ska vara enkelt att få kontakt med Region Blekinges verksamheter.

Samtliga nämnder ska säkerställa god tillgänglighet till sina verksamheter.

- **Utveckla infrastruktur för god tillgänglighet.** Utvecklingen i Blekinge och vår omvärld innebär ett ökat behov av pendling och hållbara godstransporter. Förbättrad infrastruktur och ökad användning av förnybara drivmedel är nödvändig. En digital infrastruktur som når alla är en förutsättning för att vara en del i dagens digitala samhälle

Regionstyrelsen och regionala utvecklingsnämnden ska arbeta för en utbyggd infrastruktur i Blekinge.

Inriktningsmål – ett hållbart näringsliv

Blekinge ska kännetecknas av ett expansivt och konkurrenskraftigt näringsliv med ett starkt innovationsklimat som involverar näringsliv, utbildningsaktörer, offentlig och ideell sektor.

Insatsområden/uppdrag:

- **Främja innovationer och företagande.** För att öka Blekinges innovationsförmåga behöver vi stimulera kreativ samverkan mellan olika kompetenser inom Region Blekinge och befintligt näringsliv. Region Blekinge ska stärka befintliga kluster, science parks och nätverk samt öka internationaliseringen på arbetsmarknaden.

Samtliga nämnder ska utveckla former för att främja innovationer och företagande.

- **Matcha utbildningsutbudet i Blekinge med näringslivets behov av kompetens.** God kompetensförsörjning möjliggör tillväxt i Blekinge. En stor bredd av utbildningsaktörer är viktig för att tillgodose näringslivets behov av arbetskraft.

Regionstyrelsen och Regionala utvecklingsnämnden ska genomföra insatser för att stärka kompetensförsörjningen i Blekinge.

Perspektivet kvalitet och process

Kvalitets- och processperspektivet belyser områden som påverkar kvaliteten i de tjänster Region Blekinge levererar. För att leverera god kvalitet behövs ändamålsenliga, resurseffektiva och flexibla processer i verksamheten. Genom systematiska behovsanalyser där resultat och kvalitet ställs i relation till behov kan Region Blekinge ständigt förbättra processer och kvalitet i verksamheten.

Inriktningsmål – god kvalitet i Region Blekinges tjänster och samverkansprocesser

Kvaliteten i Region Blekinges verksamheter ska systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras. Ledningen ska vara organiserad för att främja god kvalitet och kostnadseffektivitet. Ledningssystem syftar till att skapa en grundläggande ordning och reda i verksamheten för att, så långt det är möjligt, förebygga risker och misstag som kan leda till oönskade resultat.

Insatsområden/uppdrag:

- **Etablera ett processororienterat arbetssätt.** Ett processororienterat arbetssätt innebär en helhetssyn som utgår ifrån kundens/brukarens behov och att utveckla processer som tillgodoser dessa behov samtidigt som de är resurseffektiva och flexibla.

Samtliga nämnder ska identifiera de viktigaste processerna i sin verksamhet.

- **Omsätta inriktningsbesluten i Framtidens hälso- och sjukvård.** Landstingsstyrelsen har fattat inriktningsbeslut om nära vård, koncentration av vård och samverkan. Dessa beslut innehåller förslag som riktar sig till hälso- och sjukvård samt tandvård för att utveckla kvaliteten.

Regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden samt tandvårdsnämnden ska omsätta inriktningsbesluten i verksamheten.

- **Minska patientskador i vården.** Patientsäkerhetspolicyns vision är en hälso- och sjukvård utan vårdsador.

Hälso- och sjukvårdsnämnden och tandvårdsnämnden ska minska patientskador genom ett förebyggande systematiskt och strukturerat arbetssätt.

Inriktningsmål – en digitaliserad verksamhet

År 2025 ska Sverige vara bäst i världen på att använda digitaliseringens och e-hälsans möjligheter i syfte att underlätta för människor att uppnå en god och jämlik hälsa och välfärd samt utveckla och stärka egna resurser för ökad självständighet och delaktighet i samhällslivet. Blekinge har goda förutsättningar för att bli bäst i Sverige på e-hälsa, men det kräver kraftfulla insatser såväl inom Region Blekinges egna verksamheter som för befolkningen.

Insatsområden/uppdrag:

- **Utveckla digitala tjänster anpassade till befolkningens behov.** Landstinget har fastställt en handlingsplan och landstingsdirektören har beslutat om ett e-hälsolyft för att öka utbudet och användningen, samt höja kompetensen, om e-hälsa och digitalisering i verksamheten. Digitaliseringen innebär både att erbjuda digitala tjänster för att täcka invånarnas behov men även att införa stöd för att driva en effektiv verksamhet inom Region Blekinge. Införandet av ett nytt vårdinformationsstöd är en viktig del för att kunna arbeta processorienterat och vidareutveckla våra arbetssätt inom hälso- och sjukvården, för att kunna erbjuda våra invånare en god och effektiv vård av hög kvalitet.

Samtliga nämnder ska skapa förutsättningar för systematisk verksamhetsutveckling där digitalisering är en integrerad del.

Hälso- och sjukvårdsnämnden och tandvårdsnämnden ska genomföra ett e-hälsolyft i sina verksamheter.

Hälso- och sjukvårdsnämnden ska förbereda för införandet av ett nytt vårdinformationsstöd.

- **Etablera en regiongemensam utvecklings- och innovationsstrategi.** För att etablera en digitaliserad verksamhet behövs en gemensam strategi och väl beskrivna processer inom området.

Regionstyrelsen ska ta fram en organisationsgemensam utvecklings- och innovationsprocess som främjar digitaliseringen i Region Blekinge.

Regionstyrelsen och Regionala utvecklingsnämnden ska gemensamt ta fram en digitaliseringsstrategi för Blekinge.

Perspektivet kompetens

Kompetensperspektivet omfattar målsättningar för att Region Blekinge ska ha den kompetens som behövs för att bedriva verksamheten. Perspektivet omfattar också målsättningar för utvecklingen av kompetensen i Blekinge för att fullfölja visionen.

Inriktningsmål – ett engagerat medarbetarskap

Region Blekinge som arbetsgivare behöver skapa goda förutsättningar för alla medarbetare att kunna bidra och utvecklas. Viktiga delar i förutsättningarna är att alla medarbetare känner ett ägandeskap för vision och mål, samt att målen bryts ner från övergripande nivå till de olika organisationsnivåerna och hela vägen till den enskilde medarbetaren.

Medarbetare har ett stort ansvar för sin egen kompetensutveckling och i överenskommelse med sin chef ska denna planeras, genomföras och utvärderas utifrån den kompetens som behövs för att verksamheten ska nå sina mål.

En god arbetsmiljö och en väl fungerande verksamhet utgår från medarbetarnas engagemang och delaktighet. Genom dialog och samverkan som utgår från arbetsplatsens frågor om verksamheten och dess utveckling samt frågor om arbetsmiljö och hälsa skapas möjlighet till delaktighet och inflytande för medarbetarna.

Insatsområden/uppdrag:

- **Utveckla kompetens inom mål- och processorientering.** Det innebär att målen behöver formuleras så tydligt att varje medarbetare kan förstå sin del i helheten. Processer utformas utifrån ett gränsöverskridande helhetsperspektiv så att de tillgodoser behoven för de vi finns till för.

Samtliga nämnder ska öka kompetens inom mål- och processorientering hos sina medarbetare.

- **Utveckla kompetens i personcentrerat förhållningssätt.** Kärnan i personcentrering är att lyssna på och bekräfta en persons berättelse eller upplevelse, etablera ett partnerskap och dokumentera detta. Personen kan vara en patient, närstående, chef, medarbetare, samarbetspartner eller kollega.

Samtliga nämnder ska utveckla kompetens i personcentrerat förhållningssätt.

- **Utveckla digital kompetens.** Innebär att ställa om och matcha medarbetarnas kompetens för att möta den digitala utvecklingens möjligheter.

Samtliga nämnder ska öka den digitala kompetensen hos sina medarbetare.

Inriktningsmål – säkrad kompetensförsörjning nu och i framtiden

Näringsliv och offentliga organisationer behöver ha god tillgång till kompetent arbetskraft. En tillväxtdrivande faktor för Blekinges företag och organisationer är att attrahera rätt kompetens.

En säkrad kompetensförsörjning skapar förutsättningar för den bästa livsmiljön för hållbar tillväxt och god hälsa. Region Blekinge ska uppfattas som en attraktiv arbetsgivare och ett

attraktivt län för utbildning och arbete. En viktig framgångsfaktor är samverkansformer och arenor för samverkan för att kunna planera för och matcha behov och tillgång av kompetens.

Insatsområden/uppdrag:

- **Säkra kompetensförsörjningen för Region Blekinge som arbetsgivare.** Centrala faktorer för kompetensförsörjning är förmågan att hantera förändring och utveckling, en strukturerad planering för att kunna attrahera, rekrytera, utveckla och behålla medarbetare för Region Blekinges verksamheter samt en god arbetsmiljö.

Samtliga nämnder ska ta fram kompetensförsörjningsplaner för sin verksamhet.

- **Samverka för att möta kompetensbehovet i Blekinge.** Analyser för att öka kunskapen om hur det ser ut i Blekinge när det gäller kompetensförsörjning behöver tas fram i samverkan med kommuner, näringsliv och ideell sektor. Det behövs också samverkan när det gäller strategiska aktiviteter inom området.

Regionala utvecklingsnämnden ska genomföra intentionerna i kompetensförsörjningsstrategin för Blekinge.

Perspektivet miljö och hållbarhet

I perspektivet miljö och hållbarhet anges målsättningar för hur Region Blekinge ska bidra till en utveckling som skapar hållbara livsmiljöer i länet.

Inriktningsmål – En hållbar verksamhet

Insatsområden/uppdrag:

- **Arbeta systematiskt med miljö- och hållbarhetsförbättringar.** Ett systematiskt arbetssätt är en förutsättning för att skapa hållbara livsmiljöer.

Samtliga nämnder ska utveckla ett systematiskt arbetssätt utifrån miljöledningsstandarden ISO 14001:2015.

- **Ta hänsyn till hållbarhet i beslut och utvecklingsinsatser.** En stor del av Region Blekinges miljöpåverkan orsakas genom de beslut som tas i verksamheten.

Samtliga nämnder ska införa rutiner för att säkerställa att hållbarhetshänsyn tas i relevanta beslut och utvecklingsinsatser.

- **Minska verksamhetens miljöbelastning.** Region Blekinge bedriver en omfattande verksamhet med potentiell miljöpåverkan. Verksamheten har därför särskilt ansvar och möjlighet att bidra till en minskad miljöbelastning.

Samtliga nämnder ska implementera relevanta delar av Region Blekinges miljö och hållbarhetsplan.

Regionstyrelsen ska revidera miljö- och hållbarhetsplanen för Region Blekinge.

Perspektivet ekonomi

Ekonomiperspektivet omfattar målsättningar för att verksamheten bedrivs med god ekonomisk hushållning, kostnadskontroll och långsiktig ekonomisk hållbarhet.

Inriktningsmål – ekonomi med god kostnadskontroll

För att kunna bedriva den verksamhet vi vill ha måste vårt arbete vara rationellt och effektivt. Införandet av nya metoder, verksamheter och investeringar får inte ske utan politiska beslut. Förändringar och omställningar inom verksamheten ska göra att gamla metoder och arbetssätt fasas ut och resurser omfördelas utan kostnadsökningar.

En god kostnadskontroll innebär bland annat att förhindra att tillfälliga intäkter genererar kostnader som inte kan påverkas på kort sikt. Budgeten är Region Blekinges sätt att prioritera de begränsade resurserna inom verksamheten. En god kostnadskontroll är nödvändig för att de budgeterade ramar som beslutats av fullmäktige ska kunna följas. För att på längre sikt skapa förutsättningar för budgetföljsamhet måste Region Blekinge därför ha kontroll över kostnaderna.

Insatsområden/uppdrag:

- **Följa budget i samtliga verksamheter.** Fullmäktiges beslutade budget innebär krav att anpassa verksamheten till de ekonomiska ramar som tilldelats. Det innebär ett ständigt behov av utveckling och effektivisering för att samtidigt möta ökade behov och nå uppsatta mål.

Samtliga nämnder ska bedriva en verksamhet med ekonomi i balans.

- **Kostnadskontroll.** Förändrad demografi och den tekniska utvecklingen är kostnadsdrivande för flera av Region Blekinges verksamheter. För att möta den utvecklingen krävs insatser för att minska kostnadsnivån.

Samtliga nämnder ska vidta åtgärder för att stärka kostnadskontrollen.

- **Intäktskontroll.** Förväntade intäkter måste säkerställas för att sammantaget kunna leva upp till en ekonomi i balans.

Samtliga nämnder ska säkerställa att förväntade intäkter erhålls.

Inriktningsmål – långsiktig ekonomisk planering

Att Region Blekinges verksamheter bedrivs med långsiktig ekonomisk planering gör det möjligt att möta framtidens utmaningar och eventuella konjunkturedgångar. Det finns ett ökande investeringsbehov i verksamheten vilket ställer krav på att beslutad investeringstakt följs. En del i en långsiktig ekonomisk planering är graden av självfinansiering av investeringar.

Region Blekinge förfogar över finansiella medel i form av likvida medel och pensionsplaceringar. Region Blekinge ska genom långsiktig ekonomisk planering säkerställa att likvida medel och pensionsplaceringar förvaltas på ett effektivt och säkert sätt.

Insatsområden/uppdrag:

- **Följa planerad investeringstakt.** Fullmäktige beslutar om den plan för investeringar som ska gälla för Region Blekinge. Att följa den beslutade planen innebär att regionen står rustade för framtiden.

Samtliga nämnder ska säkerställa att den beslutade investeringsplanen följs.

- **Utveckla långsiktighet i förvaltningen av kapital.** Kapitalplaceringspolicy för Region Blekinge beslutas av fullmäktige och ska säkerställa att kapitalplaceringarna genomförs effektivt.

Regionstyrelsen ska säkerställa att likvida medel och pensionsplaceringar förvaltas på ett effektivt och säkert sätt.

Ekonomiska förutsättningar

Nämnder och förvaltningar ska upprätta verksamhetsplan för 2019 utifrån budgetramarna för 2019–2021 som anges i planeringsdirektivet, se bilaga 1. Utgångspunkt för givna budgetramar är den ekonomiska plan för 2018–2020 som fastställdes av Landstingsfullmäktige 27 november 2017 och budget för 2018 av Regionstyrelsen 13 september 2017. Dessa beslutade ramar är förändrade/kompletterade med nya uppräkningsstal för driftskostnader. Nämnder och förvaltningars budget för löner och ersättning till personal är i 2018 års lönenivå. Budget för avskrivningskostnader är samma som i beslut 2018–2020.

I budgetramarna finns hänsyn tagen till landstingets nämnders och förvaltningars lämnade prognoser vid kvartalsrapport per mars 2018, vilket innebär att budgeten för samtliga år för Region Blekinge är underbalanserad. Region Blekinge har även ett återställandekrav från bokslutet 2017 på 61,8 miljoner kronor som ska vara återställt senast 2020.

Regionens totala investeringsbudget för 2019–2023 är 2 miljarder kronor. För att klara finansieringen av det planerade investeringsbehovet finns inarbetat i budgeten ett uppskattat lånebehov från och med 2019.

Region Blekinge har, med anledning av underbalansering samt återställandekrav, ett behov av effektivisering för att klara finansieringen de kommande åren. Vid upprättande av verksamhetsplan för 2019 ska samtliga nämnder beskriva konsekvensen av en kostnadseffektivisering inom sin verksamhet på 1,5 procent. Effektiviseringen ska planeras att genomföras med minsta möjliga negativa effekt. Verksamhetsplanerna ska innehålla konsekvensanalyser av gjorda prioriteringar.

Verksamhetsplanen ska innehålla en beskrivning av prioriterade nya verksamheter eller liknande.

Bilaga 1 innehåller nämnder och förvaltningars budgetramar 2019–2021 samt en redovisning av vad som påverkat budgetramarna jämfört med Landstingsfullmäktiges beslut från 27 november 2017 och Regionstyrelsens beslut från 13 september 2017.

Investeringsförutsättningar

Regionens totala investeringsbudget för 2019–2023 är 2 miljarder kronor. Verksamhetsplanen ska innehålla ett förslag till investeringsplan.

Förslag till investeringsplan för Region Blekinge utgår från beslutad investeringsplan för Landstinget Blekinge 2018–2022 samt beslutad investeringsplan för nuvarande Region Blekinge. Beslutade investeringsplaner kommer att revideras utifrån förändrade förutsättningar som bland annat bygger på att de mest prioriterade investeringarna ska genomföras först. Investeringsbehovet måste prioriteras och anpassas till den totala investeringsbudgeten.

Underlag till investeringsplan levereras från investeringsrådet till landstingets tjänsterpersons ledningsgrupp. Landstingsdirektören fastställer ett förslag för Region Blekinge som nämnder och förvaltningar arbetar in i sina planer.

Bilaga 1. Budget 2019–2021

Utgångspunkt för nedanstående budgetramar för Region Blekinges nämnder och förvaltningar 2019–2021 är den ekonomiska plan för 2018–2020 som fastställts av landstingsfullmäktige och regionfullmäktige.

Nedan listas vad som påverkat nämnder och förvaltningarnas budgetramar jämfört med de beslut som tagits för 2018–2020.

- SKLs prognos för skatter och generella statsbidrag med skattesats 11,64 från april 2018.
- Statsbidrag för läkemedel öppenvård är budgeterat i 2018 års nivå, överenskommelse är inte klar för 2019.
- Senaste pensionsprognoser från Skandia respektive KPA.
- Simulerade avskrivningar enligt gällande investeringsplaner.
- Bedömning av riktade statsbidrag för perioden 2019-2021 är gjord och de finns budgeterade på finansförvaltningen.
- Politiska beslut tom maj 2018.
- Verksamhetens intäkter **är inte** generellt uppräknade.
- Budgeten för intäkter för såld högspecialiserad vård och övrig såld vård är uppräknade med LPIK för Blekingesjukhuset och Psykiatri- och habiliteringsförvaltningen.
- Kostnaderna för löner och ersättningar till personal är generellt uppräknade med 3,0 procent för 2019, 3,2 procent 2020 och 3,2 procent 2021. Budget för kostnadsökningen finns på det centrala ansvaret för löneöversyn på finansförvaltningen.
- Nämnder och förvaltningars budget för löner och ersättningar till personal är i 2018-års lönenivå.
- Verksamhetens driftskostnader är jämfört med 2018 uppräknade med 2,2 procent för 2019, 2,4 procent 2020 och 2,4 procent 2021.
- Budget för köpt högspecialiserad vård och öppenvårdsläkemedel är inte uppräknad, denna kommer att fastställas i slutlig budget till Landstingsfullmäktige i november 2018.
- Nämnder och förvaltningars avskrivningsbudget är samma som i beslutet för 2018-2020.
- Ramen för Hälsoval är generellt uppräknad med 2,6 procent för 2019, 2,8 procent 2020 och 2,8 procent 2021. Uppräkningstalen är viktade utifrån samma generella uppräknningar som för övriga. Budgeten för öppenvårdsläkemedel är inte uppräknad. Budgeten för specialistläkare med ersättning enligt nationell taxa är uppräknad med samma driftsuppräknning som för övriga.
- Blekingesjukhuset har i budgetbeslutet 2018–2020 en ramreducering 2019 på 30 mnkr och ytterligare 30 mnkr 2020 jämfört med 2018.
- Blekingesjukhusets budgetram är förstärkt med 125,7 mnkr samtliga år jämfört med 2018.
- Budgetramarna 2019–2021 fastställs på kontoslagen intäkter, personalkostnader, driftskostnader och avskrivningar för alla nämnder/förvaltningar exklusive hälsoval och samverkansnämnden.
- De intäktsfinansierade verksamheterna ska i sina beräkningar för prissättning av sålda tjänster utgå ifrån samma generella uppräknningar av intäkter, personalkostnad och driftskostnader som för övriga förvaltningar. Principen för prissättning av tjänster ska vara självkostnad. Den interna handeln bygger på överenskommelser mellan köpare och säljare. Säljare får inte budgetera högre intäkt än överenskommet med köpare och köpare ska budgetera överenskommen kostnad.

Budgetramar per nämnd och förvaltning 2019-2021					
Nämnd	Förvaltning	IPDK	2019	2020	2021
Nämnden för Blekingesjukhuset	Blekingesjukhuset	Intäkter	-227 716	-233 236	-238 956
		Personal	1 639 728	1 624 788	1 624 849
		Drift	1 626 409	1 638 668	1 666 221
		Avskrivningar	27 964	27 964	27 964
Summa Nämnden för Blekingesjukhuset			3 066 386	3 058 184	3 080 079
Nämnden för psykiatri och habilitering	Psykiatri och Habilitering	Intäkter	-23 809	-24 233	-24 673
		Personal	330 547	330 737	330 931
		Drift	163 622	166 142	168 723
		Avskrivningar	698	698	698
Summa Nämnden för psykiatri och habilitering			471 058	473 344	475 679
Nämnden för primärvård och folktandvård	Offentlig Primärvård	Intäkter	-2 120	-2 120	-2 120
		Personal	57 985	50 872	50 882
		Drift	18 258	17 696	18 120
		Avskrivningar	208	208	208
Summa Offentlig Primärvård			74 330	66 655	67 090
Folktandvård	Folktandvården	Intäkter	-130 000	-130 000	-130 000
		Personal	179 579	179 669	179 762
		Drift	99 078	101 442	103 862
		Avskrivningar	4 877	4 877	4 877
Summa Folktandvård			153 534	155 988	158 501
Summa Nämnden för primärvård och folktandvård			227 864	222 643	225 591
Nämnden för folkhögskolan	Blekinge folkhögskola	Intäkter	-16 700	-16 700	-16 701
		Personal	24 010	24 010	24 010
		Drift	17 712	18 137	18 572
		Avskrivningar	48	48	48
Summa Nämnden för folkhögskolan			25 070	25 495	25 930
Landstingsstyrelsen	Landstingsdir. Ledningsstab	Intäkter	-3 400	-3 400	-3 400
		Personal	86 075	86 079	86 083
		Drift	34 242	35 064	35 905
		Avskrivningar	103	103	103
Summa Landstingsdir. Ledningsstab			117 020	117 846	118 691
Landstingservice	Landstingservice	Intäkter	-112 775	-112 775	-112 775
		Personal	25 434	25 434	25 434
		Drift	73 311	73 311	73 311
		Avskrivningar	14 030	14 030	14 030
Summa Landstingservice			0	0	0
Landstingsgemensamt	Landstingsgemensamt				
Hälsoval					
Summa Hälsoval			675 630	690 959	706 716
LS anslag	LS anslag	Intäkter	-500	-500	-500
		Personal	53 780	55 481	57 236
		Drift	172 035	173 242	175 011
		Avskrivningar	0	0	0
Summa LS anslag			225 314	228 223	231 748
Politik		Intäkter	0	0	0
		Personal	18 837	18 838	18 838
		Drift	4 006	4 103	4 201
		Avskrivningar	0	0	0
Summa Politik			22 844	22 940	23 039
Summa Landstingsgemensamt			923 787	942 122	961 503
Summa Landstingsstyrelsen			1 040 807	1 059 967	1 080 194
Patientnämnden	Patientnämnden	Intäkter	0	0	0
		Personal	2 686	2 686	2 686
		Drift	508	520	532
		Avskrivningar	0	0	0
Summa Patientnämnden			3 193	3 205	3 218
Samverkansnämnden					
Summa Samverkansnämnden			0	0	0
Kultur- och fritidsnämnden	Kultur- och fritidsnämnden	Intäkter	-29 824	-29 824	-29 824
		Personal	20 787	20 790	20 793
		Drift	58 893	60 274	61 687
		Avskrivningar	191	191	191
Summa Kultur- och fritidsnämnden			50 047	51 431	52 847
Trafiknämnden	Trafiknämnden	Intäkter	-203 448	-203 448	-203 448
		Personal	29 458	29 478	29 500
		Drift	496 350	508 262	520 460
		Avskrivningar	14 144	14 144	14 144
		Finansen	5 404	5 404	5 404
Summa Trafiknämnden			341 907	353 841	366 060
Ledning Fd Region Blekinge	Ledning Fd Region Blekinge	Intäkter	-201	-201	-201
		Personal	2 279	2 280	2 280
		Drift	882	903	925
		Avskrivningar	0	0	0
Summa Ledning Region Blekinge			2 960	2 982	3 004
Kansli Fd Region Blekinge	Kansli Fd Region Blekinge	Intäkter	-644	-644	-644
		Personal	9 375	9 377	9 379
		Drift	-4 479	-4 587	-4 697
		Avskrivningar	174	174	174
Summa Kansli Region Blekinge			4 426	4 321	4 213
Regional utveckling	Regional utveckling	Intäkter	-29 556	-29 556	-29 556
		Personal	21 142	21 143	21 145
		Drift	17 299	17 442	17 588
		Avskrivningar	0	0	0
Summa Regional utveckling			8 884	9 029	9 177
Summa Fd Regionstyrelsen			16 271	16 331	16 393